

Migracions climàtiques

Les migracions climàtiques són desplaçaments causats pels efectes del canvi climàtic, que afecten especialment les poblacions més vulnerables. Tot i no ser un fenomen nou, avui s'intensifica i posa en evidència grans desigualtats i la manca de protecció legal.

Migrants que van saltar de les embarcacions

Font: BBC Mundo

Les migracions són desplaçaments de persones que es produeixen per diverses causes, com ara motius econòmics, polítics, socials o ambientals. Al llarg de la història moderna, aquests moviments han estat condicionats per guerres, pobresa, persecucions o la manca d'oportunitats. Dins d'aquest fenomen general, en els darrers anys ha adquirit una importància creixent la migració climàtica, provocada pels efectes del canvi climàtic sobre els territoris i les condicions de vida de les persones (Xarxanet, s. d.).

Les migracions climàtiques fan referència als desplaçaments causats per fenòmens com sequeres prolongades, inundacions, huracans, desertificació o

l'augment del nivell del mar. Aquestes situacions afecten especialment les comunitats que depenen dels recursos naturals per subsistir i que disposen de menys capacitat d'adaptació.

Tot i que sovint es presenten com un fenomen recent, els desplaçaments provocats pel clima han existit al llarg de la història. Des de les migracions prehistòriques de l'Homo erectus fins als moviments de població del període neolític o l'abandonament de territoris per part de l'Imperi Romà a causa de la desertificació, el clima ha estat un factor clau en la mobilitat humana.

Actualment, la major part de les migracions climàtiques són internes, és a dir, es produeixen dins dels mateixos estats. No obstant això, el canvi climàtic sovint es combina amb altres factors estructurals com la pobresa, la violència o la manca de serveis bàsics, fet que pot acabar generant migracions internacionals.

Aquest fenomen posa en evidència una forta desigualtat global: els països que menys han contribuït a l'emergència climàtica són, sovint, els més afectats pels seus impactes. A més, les poblacions més vulnerables tenen menys recursos per adaptar-se o migrar en condicions segures, fet que agreuja la seva situació de precarietat (Palacios, 2025).

Un dels exemples més clars és el del **Sahel**, una regió semiàrida d'Àfrica afectada per sequeres recurrents i una desertificació creixent. Aquests processos han provocat l'èxode de comunitats rurals cap a zones urbanes, incrementant la pressió sobre l'habitatge, l'ocupació i els serveis bàsics, i posant en risc la seguretat alimentària de la regió (Xarxanet, s. d.).

A l'**Àrtic**, la fosa del gel marí causada per l'escalfament global ha transformat profundament el territori. L'obertura de noves rutes marítimes i l'explotació de recursos han comportat la reubicació de comunitats indígenes, que veuen amenaçades les seves formes de vida tradicionals i els ecosistemes fràgils de la zona.

Les **illes del Pacífic**, com Kiribati o Tuvalu, afronten l'augment del nivell del mar i tempestes cada vegada més intenses. Davant la pèrdua de territori i l'escassetat d'aigua dolça, algunes comunitats es veuen obligades a plantejar

la migració interna o cap a altres països, amb importants reptes culturals i socials.

Un altre cas significatiu és el de **Bangladesh**, on les inundacions, els ciclons i les sequeres provoquen desplaçaments interns massius cap a les ciutats. Aquestes migracions dificulten la planificació urbana i amenacen la seguretat alimentària i l'accés a recursos bàsics.

A l'**Àfrica Austral**, les sequeres prolongades han reduït la productivitat agrícola i ramadera, generant migracions internes i transfrontereres que intensifiquen els conflictes per l'accés a recursos limitats.

Un dels principals problemes de les migracions climàtiques és la manca de reconeixement legal. Actualment, no existeix cap tractat internacional que protegeixi específicament les persones desplaçades per causes climàtiques, i el terme "refugiats climàtics" no està reconegut jurídicament.

Aquesta absència de protecció deixa moltes persones exposades a polítiques migratòries restrictives que criminalitzen la migració i prioritzen el control fronterer. Diversos articles denuncien que aquestes polítiques tracten les persones migrants com a delinqüents i no com a víctimes de contextos socials, econòmics i climàtics extrems (Palacios, 2024).

A més, la falta de vies legals i segures afavoreix situacions d'abús, explotació i violència, especialment en rutes controlades per grups criminals, fet que agreuja encara més la vulnerabilitat de les persones migrants (Palacios, 2025).

Les migracions climàtiques impliquen múltiples actors. Els estats tenen la responsabilitat d'impulsar polítiques d'adaptació climàtica i de garantir drets; els governs locals gestionen l'impacte directe dels desplaçaments; les ONG i la societat civil ofereixen suport i denuncien vulneracions; i la cooperació internacional és clau per establir marcs comuns i mecanismes de finançament. Entre les principals propostes destaca la necessitat de crear un nou marc jurídic internacional que reconegui la migració climàtica i garanteixi protecció legal per a les regions més vulnerables. També és important reforçar les capacitats

locals, infraestructures, gestió de l'aigua i agricultura sostenible, per reduir els motius que obliguen a migrar.

El Prat de Llobregat, 26 de gener de 2026.

References

- [1] BM (2020). Informe Anual 2020 del Banc Mundial. Washington, D. C. Consulta al
diciembre de 2025 en
<http://documents.worldbank.org/curated/en/649221601569431604/main-report>
- [2] CEPAL (2024). CEPALSTAT: Portal de desigualdades en América Latina.
Consultat al gener de 2026 en
<https://statistics.cepal.org/portal/inequalities/incomes.html?lang=es&indicator=3289>
- [3] DHS (2023). DHS lleva a cabo docenas de vuelos de deportación cada semana.
Consulta al diciembre, 2025 en
<https://www.dhs.gov/news/2023/04/27/dhs-lleva-cabo-docenas-de-vuelos-de-deportacion-cada-semana>
- [4] INM (2024). En 2023 se van registrar 40.8 millones de ingresos regulares a México: INM. Consultat al diciembre de 2025 en
<https://www.gob.mx/inm/prensa/en-2023-se-registraron-40-8-millones-de-ingresos-regulares-a-mexico-inm>
- [5] La Prensa Gráfica (2025). Oficialismo afirma que El Salvador cerró 2024 con 114 homicidios. Consultat al gener de 2026 en
<https://www.laprensagrafica.com/elsalvador/Oficialismo-afirma-que-El-Salvador-cerro-2024-con-114-homicidios-20250101-0004.html>
- [6] ONU (2025). Unas 720.000 personas viven como desplazadas en América a causa de los desastres. Consultat al gener de 2026 en
<https://news.un.org/es/story/2024/05/1529756>